

Bruxelles, 20 ianuarie 2021
(OR. en)

5487/21

ECOFIN 56
UEM 15

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	20 ianuarie 2021
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2021) 32 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI Sistemul economic și financiar european: promovarea deschiderii, a solidității și a rezilienței

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2021) 32 final.

Anexă: COM(2021) 32 final

Bruxelles, 19.1.2021
COM(2021) 32 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

**Sistemul economic și financiar european: promovarea deschiderii, a solidității și a
rezilienței**

1. INTRODUCERE

„Comisia geopolitică” a președintei von der Leyen își propune să consolideze rolul Uniunii Europene (UE) pe scena mondială. În ultimele decenii, contextul geopolitic a evoluat și au avut loc schimbări tehnologice și societale majore. Economia mondială este din ce în ce mai multipolară, iar urmărirea pe termen scurt a unor interese unilaterale de către anumiți actori poate submina eficacitatea cooperării multilaterale.

Comunicarea Comisiei din mai 2020 intitulată „Acum este momentul Europei: să reparăm prejudiciile aduse de criză și să pregătim viitorul pentru noua generație”¹ a evidențiat faptul că UE trebuie să își construiască și să își mențină, în acest context, „**autonomia strategică deschisă**”. UE are un rol fundamental în conturarea sistemului de guvernare globală și în dezvoltarea unor relații bilaterale reciproc avantajoase, protejându-se totodată de practici neloiale și abuzive. Această strategie merge mână în mână cu angajamentul asumat de UE față de o economie globală mai rezilientă și mai deschisă, față de buna funcționare a piețelor financiare internaționale și față de sistemul multilateral bazat pe norme.

Prezenta comunicare stabilește modul în care UE își poate consolida autonomia strategică deschisă în domeniile macroeconomic și financiar prin **promovarea rolului internațional al monedei euro, prin consolidarea infrastructurilor pieței financiare a UE, prin îmbunătățirea punerii în aplicare și a asigurării respectării regimurilor de sancțiuni ale UE** și prin sporirea rezilienței UE față de efectele aplicării extrateritoriale ilegale a sancțiunilor unilaterale și a altor măsuri de către țările terțe². Comunicarea face parte dintr-un set mai amplu de acțiuni menite să consolideze autonomia strategică deschisă și reziliența UE³.

În primul rând, un rol internațional mai puternic al monedei euro ar proteja economia de șocurile valutare și ar reduce dependența de alte monede, asigurând totodată costuri mai mici de tranzacționare, de finanțare și de gestionare a riscurilor. Aceasta ar contribui, de asemenea, la atingerea unor obiective comune la nivel mondial, cum ar fi reziliența sistemului monetar internațional, un sistem monetar mondial mai stabil și mai diversificat și o gamă mai largă de opțiuni pentru operatorii de pe piață, toți acești factori contribuind la reducerea vulnerabilității economiei mondiale.

Succesul monedei euro ca monedă stabilă și credibilă înseamnă că aceasta joacă deja un rol important dincolo de frontierele UE și ale zonei euro. În ceea ce privește ponderea utilizării pentru plăți la nivel mondial, euro este a doua monedă. Ponderea utilizării

¹ COM (2020) 456, „Acum este momentul Europei: să reparăm prejudiciile aduse de criză și să pregătim viitorul pentru noua generație”, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor.

² Măsurile legislative sau de reglementare care sunt menite să fie aplicate dincolo de teritoriul unei entități suverane, fără să existe o legătură suficientă cu țara respectivă, sunt considerate, în general, măsuri „extrateritoriale”.

³ Printre acestea se numără o revizuire a politicii comerciale, o comunicare comună privind consolidarea contribuției UE la multilateralismul bazat pe norme, o strategie industrială și strategii digitale actualizate, precum și o nouă agendă UE-SUA pentru o schimbare la nivel mondial. Raportul privind analiza prospectivă din 2021 al Comisiei va furniza o perspectivă pe termen lung și transversală privind consolidarea autonomiei strategice deschise a Europei.

monedei euro pentru plăți la nivel mondial se ridică la aproximativ 38 % în noiembrie 2020⁴. Ponderea monedei euro în rezervele valutare mondiale se ridică în prezent la aproximativ 20 %⁵.

În al doilea rând, un sector financiar funcțional nu este esențial numai pentru a furniza finanțare și investiții pentru economia europeană, ci este o piatră de temelie importantă pentru ca întreprinderile și cetățenii din UE să poată prospera la nivel mondial. Este crucial, de asemenea, să se ofere stimulente puternice pentru inovare în economia digitală și să se impulsioneze tranziția verde, astfel cum se subliniază în Pactul verde european⁶. În plus, retragerea Regatului Unit (UK), care era un centru financiar major în UE, accentuează necesitatea de a aprofunda și mai mult piețele de capital ale Uniunii. În al treilea rând, punerea în aplicare și asigurarea respectării sancțiunilor UE⁷ cu mai multă celeritate, fermitate și eficacitate, precum și o politică mai solidă vizând combaterea aplicării extrateritoriale ilegale a sancțiunilor unilaterale și a altor măsuri de către țările terțe vor contribui la îndeplinirea obiectivului UE referitor la o autonomie strategică deschisă și la reziliență. Consolidarea setului de instrumente de politică externă ale UE este interdependentă de rolul internațional al monedei euro și de un sector financiar rezilient, deoarece permite UE să își apere interesele la nivel internațional și să își afirme valorile, recurgând la toate instrumentele de care dispune.

Criza provocată de pandemia de COVID-19 a avut numeroase consecințe. În primul rând, a evidențiat beneficiile potențiale ale unui sistem financiar internațional multivalutar, care ar atenua într-o mai mare măsură tensiunile financiare și riscurile la adresa stabilității. În al doilea rând, scăderea valorii bursiere a întreprinderilor din UE în timpul crizei a sporit riscul ca unele firme strategice din UE să fie preluate în mod agresiv, ceea ce ar putea implica pierderea know-how-ului tehnologic și perturbarea a numeroase lanțuri valorice.

Pandemia a scos însă la iveală și punctele forte ale UE, care a pus în practică un răspuns coordonat la criză și la consecințele economice ale acesteia. Prin intermediul bugetului pe termen lung și al inițiativei *NextGenerationEU*, UE a prezentat cel mai mare pachet de măsuri de stimulare de până acum, pentru a impulsiona redresarea și a pune bazele unei Uniuni moderne și mai durabile. Răspunsul la criză consolidează reziliența UE, furnizează piețelor și actorilor economici garanții solide și le insuflă investitorilor încredere în UE și în moneda euro.

De asemenea, grație răspunsului la criză, UE devine un actor important pe piețele financiare. În noiembrie 2020, din totalul preconizat de 100 de miliarde EUR, Comisia emisese deja trei tranșe de obligațiuni cu impact social în valoare de 39,5 miliarde EUR în cadrul instrumentului SURE al UE, pentru a contribui la protejarea locurilor de muncă și a persoanelor încadrate în muncă. Interesul investitorilor pentru aceste instrumente a

⁴ Swift RMB Tracker, decembrie 2020: *Live and delivered*, MT 103 și MT 202 (*Customer initiated and institutional payments* - Plăți inițiate de clienți și plăți instituționale), cu excepția plăților efectuate în zona euro.

⁵ Banca Centrală Europeană, „19th Annual review of the international role of the euro” („Cea de a 19-a evaluare anuală a rolului internațional al monedei euro”) (iunie 2020), document disponibil la adresa <https://www.ecb.europa.eu/pub/ire/html/ecb.ire202006~81495c263a.en.html>

⁶ COM(2019) 640, „Pactul verde european”, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor.

⁷ Denumite „măsuri restrictive” la articolul 215 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

fost foarte puternic, reflectând, de asemenea, ratingul de credit robust al obligațiunilor Uniunii. Pentru a finanța instrumentul *NextGenerationEU*, Comisia va împrumuta până la 750 de miliarde EUR de pe piețele de capital în numele Uniunii în perioada 2021-2026. Această emisiune oferă posibilitatea de a stabili un punct de referință global (curba randamentelor) pentru investitorii internaționali care doresc să investească în active exprimate în euro.

2. FUNDAMENTUL PENTRU O UE MAI PUTERNICĂ

O piață internă integrată extinsă, bazată pe principii economice solide, pe un sistem juridic fiabil și previzibil și pe statul de drept reprezintă temelia unei UE reziliente. În același timp, UE trebuie să își valorifice cu mai multă eficacitate avantajele comparative în aceste domenii și să le proiecteze către restul lumii.

Un obiectiv-cheie al autonomiei strategice deschise a UE este salvagardarea și aprofundarea pieței unice, care susține moneda euro și deschiderea UE către schimburi comerciale și investiții cu restul lumii. Orice politică menită să îmbunătățească funcționarea pieței unice conferă piețelor financiare mai multă profunzime și lichiditate, favorizează creșterea economică și asigură stabilitatea financiară și fiscală, consolidând totodată influența geostrategică și economică a UE. Este vorba inclusiv despre politici de pregătire a UE pentru provocările viitoare și, în special, despre promovarea economiei digitale și a tranziției verzi, pentru a le oferi întreprinderilor și cetățenilor oportunități de creștere durabilă și câștiguri în materie de eficiență, atât în cadrul UE, cât și în afara acesteia.

Pentru a întări piața unică, economia europeană are nevoie de o conectivitate la internet mai performantă și de o prezență industrială și tehnologică mai puternică în domenii strategice precum inteligența artificială, supercalculul și cloud computing-ul. Uniunea Europeană trebuie, de asemenea, să valorifice oportunitățile economice prin construirea unor spații europene comune de date și a unor infrastructuri și servicii de cloud. Transformarea digitală a finanțelor este o componentă-cheie a rezilienței sale și depinde de cadrul de reglementare al UE care facilitează inovarea, promovează finanțele bazate pe date și sporește reziliența cibernetică. În același timp, eforturile depuse de UE în materie de înverzire a piețelor financiare și de asigurare a unei finanțări mai durabile, inclusiv printr-o transparență sporită a taxonomiei UE pentru investiții durabile, vor juca un rol esențial în furnizarea de stimulente puternice pentru sectorul financiar.

De la criza financiară mondială din 2008, care a fost urmată de criza datoriilor suverane, UE a înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește îmbunătățirea structurii sale instituționale, atrăgând mai mulți investitori internaționali în zona euro. UE a continuat să consolideze și să aprofundeze uniunea economică și monetară (UEM), bazându-se pe un cadru funcțional de coordonare a politicilor economice și pe un sistem financiar eficient și stabil. Acest sistem financiar cuprinde: o uniune bancară (UB), menită să întărească și să unifice supravegherea bancară și gestionarea crizelor în zona euro, o uniune a piețelor de capital (UPC), menită să extindă accesul la capital și mobilitatea acestuia în întreaga UE și instituirea și consolidarea ulterioară a Mecanismului european de stabilitate, care oferă asistență financiară statelor membre din zona euro în vederea prevenirii crizelor în această zonă. S-au înregistrat progrese semnificative pe toate aceste fronturi, însă potențialul deplin al unei integrări sporite în aceste domenii cruciale nu a fost încă atins. Elementele importante care lipsesc sunt, de exemplu, crearea unui sistem european de asigurare a depozitelor, simplificarea accesului întreprinderilor mici și mijlocii la piețele de capital, facilitarea investițiilor pe termen lung și convergența

cadrelor de insolvență la nivelul Uniunii. În plus, punerea rapidă în aplicare a mecanismului comun de sprijin pentru Fondul unic de rezoluție și dezvoltarea de instrumente pentru furnizarea de lichidități în eventualitatea unei rezoluții ar spori credibilitatea cadrului de rezoluție.

Acțiunea-cheie 1: Finalizarea uniunii bancare și realizarea de noi progrese semnificative în ceea ce privește uniunea piețelor de capital, ca mijloc de sprijinire a rezilienței UE și de aprofundare a uniunii economice și monetare.

Au apărut noi provocări la orizont. Pandemia de COVID-19 este, în primul rând, o tragedie umană, care va avea un impact de durată asupra oamenilor și a societății și care ar putea lăsa cicatrici persistente în economia europeană și în economia mondială. Prin urmare, UE este adepta unui model economic nou, mai puternic și mai durabil. Odată cu retragerea Regatului Unit din UE, dezvoltarea de infrastructuri ale pieței interne a devenit nu numai un imperativ puternic, ci și o ocazie de a face acest lucru. Instrumentele adecvate pentru soluționarea acestor aspecte trebuie să se bazeze pe politici de consolidare a creșterii și a eficienței, precum și pe cadrele care vin în sprijinul unor astfel de politici.

Ca răspuns la pandemia de COVID-19, UE a lansat un plan de redresare fără precedent, intitulat „Next Generation EU”. Mecanismul de redresare și reziliență este programul cel mai important prevăzut în planul de redresare, cu un quantum maxim de 672,5 miliarde EUR sub formă de împrumuturi și granturi destinate statelor membre în vederea finanțării reformelor și a investițiilor. Investițiile și reformele incluse în planurile naționale de redresare și reziliență vor ajuta statele membre să valorifice oportunitățile pe care le oferă tranziția verde și cea digitală și să facă față principalelor provocări economice și sociale care au fost identificate în cadrul UE în ceea ce privește guvernanta și coordonarea politicilor economice. Emisiunea de obligațiuni de înaltă calitate exprimate în euro în cadrul instrumentului *NextGenerationEU* va conferi piețelor de capital ale UE și mai multă profunzime și lichiditate, care vor deveni astfel, alături de moneda euro, mai atractive pentru investitori. Emisiunea de obligațiuni de către UE ar putea, de asemenea, susține o mai mare expunere a investitorilor internaționali la UE, grație componentei cu risc scăzut a portofoliilor echilibrate și utilizării monedei euro ca monedă de rezervă⁸.

În plus, Comisia a publicat și o actualizare a planului de acțiune privind uniunea piețelor de capital⁹, o strategie a UE privind plățile de retail¹⁰ și o strategie privind finanțele digitale¹¹. La începutul anului 2021, Comisia va adopta o strategie reînnoită privind

⁸ A se vedea, de asemenea: SWD(2020) 276, „Analysis of the euro area economy”, capitolul 5, documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește COM(2020) 746 (Recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro).

⁹ COM(2020) 590: „O uniune a piețelor de capital pentru cetățeni și întreprinderi – un nou plan de acțiune”, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor.

¹⁰ COM(2020) 592: „O Strategie a UE privind plățile de retail”, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor.

¹¹ COM(2020) 591: „O uniune a piețelor de capital pentru cetățeni și întreprinderi – un nou plan de acțiune”, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor.

finanțarea durabilă. Pachetul privind redresarea piețelor de capital¹² a modificat normele UE privind piața de capital pentru a ajuta întreprinderile din UE să atragă capital de pe piețele publice, să sprijine capacitatea de creditare a băncilor și să stimuleze investițiile în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19. Pachetul bancar¹³ vizează, de asemenea, facilitarea creditării economiei.

De asemenea, piețele financiare joacă un rol crucial în îndeplinirea obiectivelor ambițioase ale UE în materie de climă și mediu. Pactul verde european și obiectivele UE în materie de energie și climă¹⁴ vor produce schimbări majore în comerțul UE cu produse energetice, conducând la dezvoltarea unor piețe emergente, cum ar fi piața hidrogenului, și amplificând necesitatea unor lanțuri de aprovizionare strategice robuste pentru energia din surse regenerabile și a altor tehnologii care sunt esențiale pentru tranziția verde și pentru securitatea energetică a UE. Această transformare economică va necesita investiții publice și private majore, precum și redirecționarea fluxurilor de investiții către proiecte durabile.

Întemeindu-se pe aceste politici, UE trebuie să întreprindă acțiuni specifice suplimentare, în cadrul următorilor trei piloni:

- consolidarea rolului internațional al monedei euro, prin implicarea partenerilor din țările terțe în promovarea utilizării monedei euro, a instrumentelor și a indicilor de referință exprimați în euro, pentru a depăși obstacolele din calea utilizării sale la nivel global și pentru a încuraja statutul său de monedă internațională de referință în sectoarele energiei și produselor de bază;
- dezvoltarea în continuare a infrastructurilor pieței financiare a UE și îmbunătățirea rezilienței acestora, inclusiv în ceea ce privește aplicarea extraterritorială a sancțiunilor și a altor măsuri de către țările terțe;
- promovarea în continuare a punerii în aplicare și a executării uniforme a sancțiunilor impuse de UE.

3. CONSOLIDAREA ROLULUI INTERNAȚIONAL AL MONEDEI EURO

Moneda euro este un simbol și un instrument fundamental al integrării și al autonomiei UE, aflându-se la baza plăților aferente bunurilor și serviciilor, la baza operațiunilor de schimb valutar, a împrumuturilor și a tranzacțiilor pe piața de capital. Aceasta are, de

¹² Acest pachet vizează să înlesnească sprijinul acordat de către piețele de capital întreprinderilor europene pentru ca acestea să se redreseze în urma crizei. Pachetul include următoarele regulamente care vizează modificări specifice ale normelor pieței de capital, în special în ceea ce privește Regulamentul (UE) 2017/2401, Regulamentul (UE) 2017/2402, Regulamentul (UE) 2017/1129 și Directiva 2014/65/UE.

¹³ Scopul pachetului este de a garanta că băncile pot acorda în continuare împrumuturi pentru a sprijini economia și a contribui la atenuarea impactului economic major al coronavirusului. Sunt incluse COM(2020) 169, o comunicare interpretativă privind cadrele contabile și prudentiale ale UE, precum și modificări specifice ce propun „o soluție rapidă” aduse normelor bancare ale UE, în special în ceea ce privește Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și Regulamentul (UE) nr. 648/2012.

¹⁴ În septembrie 2020, Comisia a prezentat o propunere de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030, modificând traiectoria actuală de reducere a emisiilor, cu scopul de a atinge neutralitatea climatică până în 2050. Propunerea este inclusă în COM(2020) 562: Stabilirea unui obiectiv mai ambițios în materie de climă pentru Europa în perspectiva anului 2030. Investirea într-un viitor neutru din punct de vedere climatic, în interesul cetățenilor”. Pentru informații suplimentare, a se vedea: https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action_en

asemenea, rolul de monedă de facturare, fiind utilizată pentru stocarea valorii în afara zonei euro, precum și ca monedă de rezervă. Comunicarea din decembrie 2018 intitulată „Consolidarea rolului internațional al monedei euro”¹⁵ a stabilit acțiunile-cheie care trebuie întreprinse pentru promovarea rolului internațional al monedei unice. Comunicarea respectivă era însoțită de o recomandare privind rolul internațional al monedei euro în domeniul energiei¹⁶ și a fost urmată de cinci consultări sectoriale privind rolul monedei euro pe piețele valutare, în sectorul energetic, pe piețele materiilor prime, în sectorul comerțului cu produse agricole și alimentare și în sectorul transporturilor¹⁷.

Din perspectiva aplicării politicii monetare, utilizarea într-o mai mare măsură a monedei euro poate aduce beneficii precum veniturile din senioraj provenite din emiterea de monedă, o mai mare autonomie monetară și o transmisie mai puternică a politicii monetare la nivel mondial. Utilizarea sporită a monedei euro ar reduce, de asemenea, costurile de tranzacție, de gestionare a riscurilor și de finanțare și ar diminua impactul șocurilor asupra prețurilor datorate schimbului valutar¹⁸. Aceste beneficii par să depășească costurile, cum ar fi presiunea asupra aprecierii monedei în perioade de criză. Un rol mai pronunțat al monedei euro ar contribui, de asemenea, la o mai mare stabilitate sistemică, în măsura în care ar diversifica regimul monetar mondial și ar atenua efectele șocurilor asimetrice, în special cele legate de politicile monetare ale țărilor terțe. Buna funcționare a mecanismelor de lichiditate, cum ar fi facilitățile de *swap* și de repo cu țări terțe, ajută Banca Centrală Europeană (BCE) să își îndeplinească obiectivul de stabilitate a prețurilor, să prevină transformarea deficitelor de lichidități ale monedei euro în riscuri la adresa stabilității financiare și poate contribui la consolidarea poziției monedei euro la scară mondială. În perioadele de criză a lichidităților, aceste mecanisme reduc riscul efectelor de propagare pe piețele financiare din zona euro și constituie un mecanism important de sprijin în materie de lichidități pentru țările terțe care utilizează moneda euro pe scară largă pentru a efectua tranzacții financiare și comerciale. Un peisaj monetar mondial mai diversificat ar spori, de asemenea, capacitatea generală de reacție a comerțului internațional la ajustările aferente cursului de schimb, în special pentru economiile emergente¹⁹.

Sporirea rolului internațional al monedei euro s-ar putea înscrie apoi într-o tendință mai amplă în care diversificarea monetară în ceea ce privește stabilirea prețurilor și finanțarea

¹⁵ COM(2018) 796, „Consolidarea rolului internațional al monedei euro”, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European (summitul zonei euro), Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, disponibilă la adresa:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0796&qid=1611057523637>

¹⁶ C (2018) 8111, Recomandarea Comisiei privind rolul internațional al monedei euro în domeniul energiei, însoțită de SWD(2018) 483, Documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Promovarea rolului internațional al monedei euro în domeniul energiei”.

¹⁷ Rezultatele celor cinci consultări specifice au fost sintetizate în SWD(2019) 600 intitulată „Consolidarea rolului internațional al monedei euro. Rezultatele consultărilor”, document al serviciilor Comisiei.

¹⁸ Banca Centrală Europeană, „8th Annual review of the international role of the euro” („Cea de a 8-a evaluare anuală a rolului internațional al monedei euro”) (iunie 2019), document disponibil la adresa <https://www.ecb.europa.eu/pub/ire/html/ecb.ire201906~f0da2b823e.en.html#toc1>

¹⁹ Boz, E., Gopinath, G. și Plagborg-Møller, M. (2017) „Global Trade and the Dollar”, documentele de lucru ale FMI, vol. 17 (239).

ar urma să contribuie la rolul de stabilizare aferent mecanismelor externe de reechilibrare și ajustărilor cursului de schimb.

Pe baza propunerilor menționate în secțiunea anterioară, Comisia lucrează în prezent la elaborarea unor măsuri suplimentare de promovare a utilizării monedei euro la nivel mondial.

Intensificarea schimburilor comerciale exprimate în euro cu titluri de valoare, produse de bază și instrumente financiare conexe

UE este cel mai mare actor comercial din lume, reprezentând peste un sfert din comerțul mondial²⁰. În 2018, euro a fost moneda cea mai utilizată pentru exporturile UE, în timp ce dolarul american a fost moneda cea mai utilizată pentru importurile UE. Deși comercianții au libertatea de a alege moneda pe care o utilizează pentru schimburile comerciale pe baza considerentelor de piață, există posibilitatea de a promova utilizarea monedei euro în contextul acordurilor comerciale ale UE. Finalizarea acordului post-Cotonou²¹ va permite UE și partenerilor săi din Africa, zona Caraibilor și Pacific să încurajeze o utilizare mai largă a monedelor lor respective, iar Comisia va explora noi oportunități de promovare a utilizării monedei euro în această regiune. Comisia va avea în vedere și posibilitatea de a remedia eventualele lacune identificate în materie de informare cu privire la plățile în euro efectuate de către comercianți. Delegațiile UE pot fi mobilizate în acest scop, iar informații suplimentare pot fi furnizate prin intermediul bazei de date privind accesul pe piață „Access2Markets”²².

Piețele de mărfuri constituie unul dintre aspectele-cheie ale comerțului mondial. De la adoptarea Recomandării Comisiei privind rolul internațional al monedei euro, în domeniul energiei s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește utilizarea monedei euro pe piețele gazelor din UE. Ponderea contractelor de gaze naturale semnate în euro a crescut de la 38 % în 2018 la 64 % în 2020²³. Indicii de referință exprimați în euro sunt, de asemenea, recunoscuți și utilizați la nivel mondial într-o măsură din ce în ce mai mare. Pentru a spori și mai mult utilizarea monedei euro în schimburile comerciale cu mărfuri, Comisia va continua să poarte discuții cu principalii actori din sectoarele

²⁰ Cu excepția comerțului intra-UE, în 2019, cota UE-27 din exporturile mondiale a fost de 15,6 % pentru bunuri și de 22,5 % pentru servicii, în timp ce cota sa din importurile mondiale a fost de 13,9 % pentru bunuri și 21,0 % pentru servicii.

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17>

²¹ La 3 decembrie 2020, UE și Organizația statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific (OACPS) au ajuns la un acord politic cu privire la textul unui nou acord de parteneriat care va succeda Acordului de la Cotonou. Odată aprobat, semnat și ratificat de către părți, acordul va aborda numeroase domenii, de la dezvoltare și creștere durabilă până la drepturile omului, pace și securitate și se va axa pe consolidarea capacității de acțiune a fiecărei regiuni. Odată intrat în vigoare, acordul va constitui noul cadru juridic și va ghida relațiile politice, economice și de cooperare dintre UE și cei 79 de membri ai OACPS pentru următorii douăzeci de ani. Mai multe informații sunt disponibile la adresa <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/welcome-access2markets-trade-helpdesk-users>.

²² Acces2Markets este o bază de date care le oferă exportatorilor și importatorilor din UE informații privind tarifele, taxele, regulile de origine, precum și procedurile și formalitățile necesare. Mai multe informații sunt disponibile la adresa <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/about-access2markets>.

²³ Cifrele se întemeiază pe calculele efectuate de personalul Comisiei pe baza surselor de date disponibile.

strategice majore, incluzând sectoarele mărfurilor, aeronavelor, asistenței medicale și materiilor prime critice pentru energia din surse regenerabile.

Piețele financiare ale UE trebuie să rămână, la rândul lor, competitive și atractive pentru participanții la piața internațională. În contextul pachetului mai amplu de redresare a piețelor de capital, Comisia a propus o serie de măsuri în temeiul Directivei privind piețele instrumentelor financiare (MiFID II)²⁴ pentru a stimula creșterea numărului de investiții și de tranzacții. Printre aceste măsuri se numără simplificarea anumitor cerințe care sunt excesive sau care împiedică dezvoltarea piețelor de capital ale UE. În plus, Comisia a propus modificarea normelor MiFID II care se aplică piețelor instrumentelor financiare derivate pe produse energetice. Acest lucru este menit să contribuie la dezvoltarea piețelor de energie exprimate în euro și să permită întreprinderilor din UE să își gestioneze riscurile, protejând, în același timp, integritatea piețelor de mărfuri²⁵.

Având în vedere succesul de care s-a bucurat reformarea piețelor instrumentelor financiare derivate pe produse energetice, în special în domeniile energiei electrice și gazelor, reformare care a fost realizată în contextul pachetului privind redresarea piețelor de capital, Comisia va revizui, în 2022, Regulamentul privind indicii de referință²⁶. Această revizuire va urmări să faciliteze apariția indicilor exprimați în euro care să acopere principalele sectoare ale economiei, inclusiv piețele emergente ale energiei, cum ar fi hidrogenul. Comisia va recurge, de asemenea, la această revizuire pentru a examina dacă sunt necesare reforme suplimentare menite să sporească soliditatea indicilor de referință aferenți ratei dobânzii exprimați în euro. Alăturându-se eforturilor internaționale de reformă a ratelor critice de împrumut interbancar (IBOR), Comisia va revizui periodic fiabilitatea tuturor indicilor de referință critici sau sistemici, în special atunci când aceștia sunt exprimați în euro.

Comisia va efectua, de asemenea, o nouă revizuire a MiFID/MiFIR în 2021. În cadrul acestei revizui, Comisia va propune îmbunătățirea, simplificarea și armonizarea în continuare a cadrului de transparență a piețelor titlurilor de valoare pentru a intensifica tranzacționarea pe piața secundară cu instrumente de datorie exprimate în euro. Aceasta va include conceperea și punerea în aplicare a unui sistem centralizat de raportare a tranzacțiilor, în special pentru emisiunile de obligațiuni corporative, și anume o bază de date centrală, care să reunească într-o formă unică diferitele surse de date post-tranzacționare. Un sistem centralizat de raportare va garanta un număr mai mare de tranzacții pe platforme reglementate transparente, sporind astfel profunzimea pieței și

²⁴ Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE.

²⁵ COM(2020) 280, Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2014/65/UE în ceea ce privește cerințele în materie de informații, guvernanța produselor și limitele pozițiilor pentru a contribui la redresarea economică în urma pandemiei de COVID-19. Modificările propuse recalibrează cu rigurozitate regimul limitelor pozițiilor și domeniul de aplicare al derogării privind acoperirea riscurilor pentru a se asigura că piețele de instrumente exprimate în euro aflate într-un stadiu incipient de dezvoltare sunt capabile să încurajeze și să le permită producătorilor să își acopere riscurile, protejând, în același timp, integritatea piețelor de mărfuri, cu excepția mărfurilor agricole, în special a celor al căror activ suport îl constituie alimentele destinate consumului uman.

²⁶ Regulamentul (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind indicii utilizați ca indici de referință în cadrul instrumentelor financiare și al contractelor financiare sau pentru a măsura performanțele fondurilor de investiții și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2014/17/UE și a Regulamentului (UE) nr. 596/2014.

atractivitatea titlurilor de valoare exprimate în euro atât pentru emitenți, cât și pentru investitori.

Acțiunea-cheie 2: Comisia va sprijini în continuare dezvoltarea instrumentelor financiare derivate pe produse energetice și materii prime exprimate în euro și va facilita apariția unor indici de referință și a unor locuri de tranzacționare exprimate în euro care să acopere sectoarele principale, inclusiv piețele emergente ale energiei, cum ar fi hidrogenul.

Emisiunile de obligațiuni ale UE și deschiderea către investitorii și emitenții din țări terțe

Odată cu punerea în aplicare a inițiativei „Next Generation EU” și a „sprijinului temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE)”, UE va deveni unul dintre principalii emitenți de titluri de datorie din întreaga lume. Succesul primelor emisiuni aferente SURE a demonstrat că există o cerere din partea investitorilor internaționali de obligațiuni emise de UE, nu în ultimul rând datorită nivelului ridicat de calitate a creditului²⁷. UE va emite datorii noi în valoare de aproape 1 000 de miliarde EUR²⁸ până în 2026. Prin intermediul acestor programe, Comisia va emite obligațiuni cu scadențe diferite, inclusiv titluri de valoare pe termen scurt.

Pe această bază, vor fi organizate contacte la nivel înalt cu participanții la piață, în special în afara UE, pentru a promova investițiile în obligațiuni exprimate în euro. În cele din urmă, Comisia va încuraja instituțiile UE, autoritățile publice, băncile naționale de promovare și băncile multilaterale să maximizeze utilizarea monedei euro în activitățile lor și în respectivele emisiuni de obligațiuni.

²⁷ La sfârșitul anului 2020, UE a fost evaluată de principalele agenții de rating după cum urmează: Fitch Ratings: AAA (perspectivă stabilă); Moody's: Aaa (perspectivă stabilă); S&P: AA (perspectivă pozitivă); DBRS: AAA (perspectivă stabilă); Scope: AAA (perspectivă stabilă). A se vedea Uniunea Europeană: prezentare adresată investitorilor (decembrie 2020), disponibilă la adresa https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower/investor-relations_en.

²⁸ Instrumentul european de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE) a fost instituit de Uniune pentru a ajuta statele membre să combată consecințele economice și sociale negative ale pandemiei de COVID-19 pe teritoriul lor. Acesta poate oferi asistență financiară de până la 100 de miliarde EUR sub formă de împrumuturi din partea UE acordate statelor membre afectate pentru a le ajuta să facă față creșterilor bruște ale cheltuielilor publice legate de menținerea locurilor de muncă. Pentru mai multe detalii, a se vedea Regulamentul (UE) 2020/672 al Consiliului din 19 mai 2020 privind instituirea unui instrument european de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE) ca urmare a epidemiei de COVID-19.

Instrumentul de redresare al Uniunii Europene („Next Generation EU”) este un instrument temporar de redresare, în valoare de 750 de miliarde EUR, menit să contribuie la repararea daunelor economice și sociale imediate cauzate de pandemia de COVID-19. Acesta va oferi finanțare pentru măsurile și acțiunile care urmează să fie întreprinse, astfel cum se subliniază în Planul de redresare al Uniunii Europene, COM(2020) 456, „Acum este momentul Europei: să reparăm prejudiciile aduse de criză și să pregătim viitorul pentru noua generație”. Regulamentul (UE) 2020/2094 al Consiliului prevede alocarea:

— unui sprijin de maximum 390 de miliarde EUR, la prețurile din 2018, sub formă de sprijin nerambursabil și sprijin rambursabil prin intermediul instrumentelor financiare, precum și pentru provizionarea pentru garanții bugetare;

— a maximum 360 de miliarde EUR, la prețurile din 2018, sub formă de împrumuturi acordate statelor membre pentru un program ce finanțează redresarea și reziliența economică și socială, prin intermediul unui sprijin pentru reforme și investiții.

Moneda în care sunt exprimate investițiile și facturile în cadrul comerțului internațional este, în primul rând, o alegere a pieței, în funcție de factori precum stabilitatea și încrederea în instituții, dimensiunea și profunzimea piețelor de capital, precum și integrarea în lanțurile valorice globale în comerțul internațional²⁹. Comisia va iniția un dialog cu partenerii publici și privați din țările terțe pentru a înțelege mai bine obstacolele în calea utilizării pe scară mai largă a monedei euro în relațiile comerciale și financiare și modalitățile prin care aceste obstacole pot fi eliminate. Inițiativele de promovare a capacității Europei de a se exprima la unison pe scena internațională vor contribui la extinderea dimensiunii globale a monedei euro.

Comisia va organiza dialoguri și ateliere macroeconomice specifice cu țările din vecinătate, în special cu cele din cadrul Parteneriatului estic și cu cele din vecinătatea sudică, având în vedere proximitatea lor geografică și importanța UE pentru multe dintre acestea în calitate de partener comercial, investitor și sursă a transferurilor de fonduri și de asistență macrofinanciară. De asemenea, se va acorda o atenție deosebită contactelor cu sectorul privat, deoarece barierele și oportunitățile de utilizare a monedei euro pot fi diferite în acest caz. Rețeaua delegațiilor UE și cooperarea cu Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) vor juca un rol important în acest sens.

Actiunea-cheie 3: Comisia va lansa activități de informare pentru a promova investițiile exprimate în euro, pentru a facilita utilizarea monedei euro ca monedă de facturare și de exprimare și pentru a promova o mai bună înțelegere a obstacolelor în calea utilizării sale pe scară mai largă. Aceste activități de informare vor lua forma unor dialoguri, ateliere și sondaje cu sectorul public și privat, cu agențiile de reglementare financiară și cu investitorii instituționali din țările partenere din regiune și din unele țări partenere ale UE la nivel mondial.

Rolul monedei euro în tranziția „verde”

Pactul verde european³⁰ trasează calea către neutralitatea climatică și durabilitatea mediului în UE. Acesta include o dimensiune mondială menită să promoveze punerea în aplicare a angajamentelor asumate de comunitatea internațională în temeiul Acordului de la Paris. UE va trebui să mobilizeze investiții masive pentru a-și atinge obiectivele pentru 2030 în materie de energie și climă și pentru a deveni neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050, precum și pentru a atinge alte obiective ale Pactului verde, cum ar fi protejarea biodiversității și trecerea la o economie circulară. Împreună cu planul de redresare, promovarea finanțării durabile reprezintă o oportunitate de a transforma piețele financiare ale UE într-un hub mondial al „finanțării verzi”, consolidând statutul monedei euro de monedă implicită pentru exprimarea produselor financiare durabile. În 2019, aproape jumătate din totalul emisiunilor de obligațiuni verzi la nivel mondial, inclusiv cele care provin din afara zonei euro, au fost exprimate în euro³¹. Se preconizează că această cotă va crește, nu în ultimul rând datorită obiectivului de a finanța 30 % din investițiile din cadrul instrumentului *NextGenerationEU* prin obligațiuni verzi, care vor fi emise în raport cu cheltuielile eligibile, în principal în cadrul planurilor naționale de redresare și reziliență ale statelor membre. Viitorul standard al UE

²⁹ Banca Centrală Europeană (iunie 2020), a se vedea mai sus.

³⁰ COM (2019) 640, a se vedea mai sus.

³¹ A se vedea discursul „Unleashing the euro’s untapped potential at global level” (Valorificarea potențialului neexploatat al monedei euro la nivel mondial) ținut de F. Panetta, membru al Comitetului executiv al BCE, cu ocazia întâlnirii cu membrii Parlamentului European. Disponibil la adresa: <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2020/html/ecb.sp200707~3eebd4e721.en.html>

privind obligațiunile verzi, taxonomia UE a finanțelor durabile și obligațiile de informare și de raportare privind finanțele durabile vor sprijini în continuare investițiile verzi ale UE.

În plus, platformele de tranzacționare specifice pentru instrumentele financiare durabile exprimate în euro, de exemplu pentru piețele emergente de energie precum cea a hidrogenului, ar trebui dezvoltate în continuare în UE și în afara acesteia.

Prin sistemul său de comercializare a certificatelor de emisii (ETS), UE gestionează cea mai mare piață a carbonului din lume, iar cifra sa de afaceri și lichiditățile sale sunt în continuă creștere. EU ETS s-a dovedit a fi un instrument eficace bazat pe piață, care stimulează reducerea emisiilor eficiente din punctul de vedere al costurilor. Emisiile produse de entitățile care intră sub incidența ETS au scăzut cu aproximativ 35 % între 2005 și 2019. Comisia continuă să consolideze eficiența și reziliența EU ETS, ținând seama de evoluții precum crearea rezervei pentru stabilitatea pieței. Comisia monitorizează în permanență evoluțiile în ceea ce privește comercializarea certificatelor de emisii, inclusiv impactul exonerării relevante cu privire la activitatea auxiliară, în special ca parte a revizuirii MiFID până la sfârșitul anului 2021, pentru a se asigura că piețele ETS respectă cele mai înalte standarde. Comisia se așteaptă ca participanții la piață să comercializeze certificate de emisii ale UE în cadrul regimului de reglementare și de supraveghere al UE. Platforma comună de licitație nou-achiziționată pentru certificatele de emisii va fi situată în UE, la fel ca cea anterioară.

În iunie 2021, Comisia va prezenta propuneri legislative vizând îndeplinirea obiectivului UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030, comparativ cu 1990 (pachetul de măsuri menite să permită reducerea emisiilor de dioxid de carbon cu 55 % - „Fit for 55”)³². În cadrul acestor acțiuni, Comisia va propune extinderea EU ETS astfel încât să includă emisiile generate de transportul maritim. Mai mult, în propunerea legislativă respectivă, Comisia ia în considerare extinderea utilizării sistemului de comercializare a certificatelor de emisii la emisiile generate de clădiri, de transportul rutier sau la toate celelalte emisii generate de arderea combustibililor fosili. Acțiunile sus-menționate ar putea spori în mod semnificativ acoperirea sistemului în termeni de sectoare și de emisii de gaze cu efect de seră.

Acțiunea-cheie 4: Comisia va promova utilizarea obligațiunilor verzi ca instrumente pentru finanțarea investițiilor și a proiectelor necesare pentru atingerea obiectivelor Pactului verde european. Comisia își propune să emită 30 % din totalul obligațiunilor asumate în cadrul NextGenerationEU va fi sub formă de obligațiuni verzi.

Acțiunea-cheie 5: Comisia va analiza posibilitățile de extindere a rolului EU ETS pentru a maximiza rezultatele acestuia în materie de mediu și va sprijini în continuare activitatea de comercializare a ETS în UE.

³² COM(2020) 562, „Stabilirea unui obiectiv mai ambițios în materie de climă pentru Europa în perspectiva anului 2030. Investirea într-un viitor neutru din punct de vedere climatic, în interesul cetățenilor”, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor; COM(2020) 690, „Programul de lucru al Comisiei pentru 2021. O Uniune a vitalității într-o lume fragilă”, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor.

Moneda euro în era digitală

Stimularea finanțelor digitale, concomitent cu abordarea riscurilor aferente, va contribui la redresarea economică a UE și la transformarea economiei în sens mai larg. Dezvoltarea în continuare a sectorului european al finanțelor digitale va consolida autonomia strategică deschisă a UE în ceea ce privește serviciile financiare și capacitatea de a proteja stabilitatea financiară și valorile UE.

Un număr tot mai mare de bănci centrale din lume examinează posibilitatea introducerii unor monede digitale emise de banca centrală (CBDC). Băncile au deja acces la banii băncii centrale în format digital prin intermediul rezervelor lor, însă noile tehnologii oferă posibilitatea unei CBDC de retail care să fie direct accesibilă gospodăriilor și întreprinderilor. Comisia și BCE depun în continuare eforturi pentru a asigura un sector european al finanțelor digitale puternic și dinamic și un sector al plăților bine integrat care să răspundă noilor nevoi de plată din UE. Ținând seama de digitalizare, de schimbările rapide din peisajul plăților și de apariția criptoactivelor, BCE analizează posibilitatea emiterii unei monede euro digitale, ca o completare la soluțiile de numerar și de plată furnizate de sectorul privat.

În luna octombrie 2020, BCE a publicat raportul Grupului operativ la nivel înalt al Eurosistemului privind moneda euro digitală³³ și a lansat o consultare publică pe această temă, consultare care s-a încheiat la 12 ianuarie 2021 și s-a bucurat de un interes ridicat. Unul dintre beneficiile potențiale ale monedei euro digitale este faptul că aceasta ar putea sprijini digitalizarea economiei UE și autonomia sa strategică. Combinată cu soluțiile de monede digitale private, o monedă euro digitală ar putea, de asemenea, să atenueze parțial provocările generate de declinul observat al relațiilor de corespondență bancară în tranzacțiile transfrontaliere, ca urmare a raționalizării costurilor de către bănci, a așteptărilor în materie de reglementare³⁴ și a modificării modului în care este furnizat acest serviciu. Pentru a beneficia de avantajele unei monede euro digitale publice, este, de asemenea, esențial să se abordeze eventualele provocări cu care se confruntă politicile UE, cum ar fi cele legate de intermedierea și stabilitatea financiară, de excluderea soluțiilor de plată din sectorul privat, de incluziunea financiară, de combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, de confidențialitatea datelor și de desfășurarea politicii monetare. La 3 noiembrie 2020, Eurogrupul a avut o primă discuție strategică privind moneda euro digitală și potențialele consecințe economice, sociale și politice pe care le-ar putea avea o astfel de inovație.

Serviciile Comisiei și cele ale BCE vor examina împreună, la nivel tehnic, o gamă largă de chestiuni de politică, juridice și tehnice care decurg dintr-o eventuală introducere a monedei euro digitale, fiecare ținând seama de mandatul său prevăzut în tratatele UE.

În paralel, în contextul Strategiei sale privind finanțele digitale³⁵, Comisia a propus un nou regulament privind piețele de criptoactive³⁶. Scopul acestui regulament este de a se asigura că criptoactivele cu funcție de plată, în special „criptomonedele stabile”, nu ridică probleme în ceea ce privește stabilitatea financiară, politica monetară, transmiterea politicii

³³ Banca Centrală Europeană „Raport privind moneda euro digitală” (octombrie 2020).

³⁴ În special în domeniul combaterii spălării banilor/combaterii finanțării terorismului.

³⁵ COM (2020) 591, a se vedea mai sus.

³⁶ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind piețele criptoactivelor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 – COM(2020)593.

monetare și suveranitatea monetară. Acest lucru este în conformitate cu comunicatul din octombrie 2020³⁷ al miniștrilor de finanțe și al guvernatorilor băncilor centrale din cadrul G20. Dezvoltarea legăturilor de plăți directe între UE și țările terțe, astfel cum se prevede în strategia Comisiei pentru plățile de mică valoare³⁸, va atenua, de asemenea, declinul observat al băncilor corespondente. Astfel cum s-a convenit în cadrul G20, nicio „criptomonedă stabilă mondială” nu ar trebui să înceapă să fie emisă până când toate cerințele juridice, de reglementare și de supraveghere relevante nu sunt îndeplinite atât printr-o proiectare adecvată, cât și prin respectarea standardelor aplicabile.

Acțiunea-cheie 6: Comisia și BCE vor examina împreună o gamă largă de chestiuni de politică, juridice și tehnice care decurg din eventuala introducere a monedei euro digitale.

4. ÎMBUNĂTĂȚIREA REZILIENȚEI INFRASTRUCTURILOR PIEȚEI FINANCIARE A UE ȘI A FURNIZORILOR DE SERVICII CRITICE CONEXE

UE este deschisă piețelor financiare mondiale, dar este pregătită să își protejeze interesele. În acest context, deciziile de echivalare în domeniul serviciilor financiare sunt reciproc avantajoase pentru UE și pentru țările terțe și servesc obiectivului UE de a promova integrarea internațională a piețelor financiare, menținând în același timp stabilitatea financiară. Comisia a adoptat peste 280 de decizii de echivalare pentru peste 30 de țări.

Acest lucru este deosebit de important pentru infrastructurile pieței financiare, care sunt noduri strategice în sistemul financiar. Acestea servesc drept puncte de acces către piețele financiare străine, iar deschiderea lor aduce beneficii întreprinderilor și investitorilor din UE și trebuie să fie gestionate și supravegheate în conformitate cu standarde înalte, pornind de la standardele stabilite de organismele internaționale de standardizare. În plus, este esențial ca furnizarea funcțiilor critice să fie menținută pe timp de criză. Unul dintre principalele interese ale UE este să își dezvolte infrastructurile pieței financiare și să sporească reziliența acestora, astfel încât să se evite dependența de furnizarea unor astfel de servicii critice din jurisdicții ale unor țări terțe.

Consolidarea rezilienței operaționale a infrastructurilor pieței include protejarea sectorului împotriva amenințărilor și a vulnerabilităților în materie de securitate cibernetică din ce în ce mai răspândite, mai specifice și mai cu impact³⁹. Comisia a publicat recent propuneri specifice⁴⁰ care vizează o digitalizare durabilă a activităților

³⁷ Pentru informații suplimentare, vă rugăm să consultați: <http://www.g20.utoronto.ca/2020/2020-g20-finance-1014.html>

³⁸ COM (2020) 592, a se vedea mai sus.

³⁹ Peisajul amenințărilor ENISA – 2020, disponibil la adresa: <https://www.enisa.europa.eu/topics/threat-risk-management/threats-and-trends>.

⁴⁰ JOIN (2020) 18, „Strategia de securitate cibernetică a UE pentru deceniul digital”, Comunicare comună a Comisiei Europene și a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate către Parlamentul European și Consiliu, decembrie 2020; COM(2020) 823, Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148 („Directiva NIS”); Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind reziliența operațională digitală pentru sectorul financiar (DORA) și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009, (UE) nr. 648/2012, (UE) nr. 600/2014 și (UE) nr. 909/2014.

economice și societale ale UE prin intermediul unui nivel ridicat de reziliență operațională digitală și de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice de care depinde UE.

Consolidarea rezilienței infrastructurilor pieței financiare

O serie de infrastructuri ale pieței financiare cu sediul în UE oferă servicii de depozitare și de mesagerie la nivel mondial. În contextul operațiunilor internaționale, acestea se supun legilor și politicilor străine. Acest lucru le face, de asemenea, vulnerabile la acțiunile disruptive ale țărilor terțe, inclusiv prin aplicarea extrateritorială ilegală de sancțiuni unilaterale. Este important ca UE să mențină dimensiunea mondială a acestor infrastructuri, protejând, în același timp, autonomia strategică deschisă a UE.

UE ar trebui să elaboreze măsuri de protecție a operatorilor din UE în cazul în care o țară terță obligă infrastructurile pieței financiare din UE să respecte sancțiunile adoptate unilateral sau prin alte mijloace care interferează cu activitățile legitime ale UE. În cadrul unui răspuns mai amplu al UE la aplicarea extrateritorială ilegală a sancțiunilor unilaterale adoptate de către o țară terță care afectează activitățile legitime ale UE, un prim pas ar fi evaluarea vulnerabilităților într-un mod structurat prin testarea și dezvoltarea modelelor de afaceri ale infrastructurilor pieței financiare. Un al doilea pas ar fi dezvoltarea unor instrumente de contracarare a efectelor asupra operatorilor din UE ale aplicării extrateritoriale ilegale a măsurilor unilaterale adoptate de către o țară terță. De exemplu, în cazul în care astfel de măsuri adoptate de țări terțe conduc la excluderea nejustificată de la infrastructurile pieței financiare sau la aplicarea unei amenzi unui operator cu sediul în UE, UE ar putea contracara această interferență nejustificată cu acțiunile propuse în prezenta comunicare. Acțiunile menționate în secțiunea 5 vor contribui, de asemenea, la realizarea acestui obiectiv.

Volumele mari de contracte exprimate în euro compensate și decontate de contrapărțile centrale din afara UE ridică, de asemenea, probleme de stabilitate financiară în cazul unei crize viitoare care ar necesita lichidități în euro sau în alte monede ale Uniunii. În acest context, recenta decizie de echivalență temporară privind cadrul din Regatul Unit pentru contrapărțile centrale clarifică faptul că volumul expunerilor actuale ale membrilor compensatori din Uniune față de contrapărțile centrale (CPC) din Regatul Unit implică riscuri pentru stabilitatea financiară a Uniunii și pentru transmisia și desfășurarea politicii monetare a Uniunii. Prin urmare, este evident că membrii compensatori din Uniune urmează să își reducă expunerile față de CPC-urile din Regatul Unit care sunt importante din punct de vedere sistemic pentru Uniune, în special expunerile aferente instrumentelor financiare derivate extrabursiere exprimate în euro și în alte monede din Uniune. În plus, Comitetul de supraveghere a CPC-urilor înființat recent în cadrul Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) va efectua o analiză cuprinzătoare a importanței sistemice a CPC-urilor din țări terțe și a serviciilor și activităților de compensare ale acestora în Uniune⁴¹, iar ESMA va lua toate măsurile adecvate pentru a aborda riscurile

⁴¹ Regulamentul (UE) 2019/2099 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2019 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 în ceea ce privește procedurile și autoritățile implicate în autorizarea contrapărților centrale și cerințele pentru recunoașterea contrapărților centrale din țări terțe.

la adresa stabilității financiare în conformitate cu Regulamentul privind infrastructura pieței europene (EMIR)⁴².

Participanții la piața UE trebuie să își reducă expunerile excesive la CPC-urile de importanță sistemică din țări terțe, iar CPC-urile din UE trebuie să își consolideze capacitatea de compensare. Prin urmare, expunerile vor fi mai echilibrate, în beneficiul stabilității financiare. Prin urmare, Comisia, împreună cu BCE, cu Autoritatea Bancară Europeană (ABE) și cu Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA), intenționează să colaboreze cu acest sector pentru a evalua eventualele aspecte tehnice legate de transferul contractelor exprimate în euro sau în alte monede ale UE către contrapărți centrale situate în UE, în vederea facilitării unor astfel de transferuri. Se va lua în considerare, de asemenea, impactul asupra economiei reale. Se preconizează că recomandările vor fi emise până la jumătatea anului 2021.

Acțiunea-cheie 7: Comisia va colabora cu societățile de infrastructură de pe piața financiară pentru a efectua o analiză aprofundată a vulnerabilităților lor în ceea ce privește aplicarea extrateritorială ilegală a sancțiunilor unilaterale impuse de către țările terțe. Comisia intenționează să implice în acest demers BCE și autoritățile europene de supraveghere relevante, în conformitate cu competențele fiecăreia. Pe această bază, Comisia va evalua necesitatea de a emite recomandări conexe și va contribui la gama de instrumente de care dispune UE pentru a preveni și a contracara în mod eficace interferența nejustificată cu infrastructurile pieței financiare cu sediul în UE.

Acțiunea-cheie 8: Comisia va institui un grup de lucru care va evalua eventualele chestiuni tehnice legate de transferul către contrapărți centrale situate în UE a contractelor financiare exprimate în euro sau în alte monede ale UE compensate în afara UE.

Reducerea dependenței excesive de instituțiile financiare străine și de finanțarea în valută

Dependența excesivă de serviciile bancare din afara UE ar putea crea probleme în eventualitatea unor perturbări ale piețelor financiare. Cota de piață a băncilor de investiții din UE a scăzut în ultimii 15 ani, atât la nivel mondial, cât și în UE. În vremuri de criză financiară, băncile din afara UE au opțiunea de a-și reduce prezența în UE și de a se concentra asupra pieței lor interne. Acest lucru ar putea împiedica accesul întreprinderilor din UE și al statelor membre la finanțarea de pe piața de capital, la soluții de gestionare a riscurilor sau la alte servicii financiare și ar putea compromite lichiditatea sau chiar solvabilitatea contrapărților financiare din UE.

O sursă de risc conexă este dependența excesivă a băncilor din UE de piețele de swap valutar. În 2011, CERS⁴³ a recomandat deja ca autoritățile naționale de supraveghere să monitorizeze finanțarea și lichiditatea în dolari americani și ca instituțiile de credit din UE să prevadă planuri de finanțare pentru situații de urgență. De atunci, s-au introdus noi cerințe de lichiditate pentru bănci, care acoperă și monede străine semnificative, iar BCE a convenit cu alte bănci centrale asupra unor linii de swap pentru a furniza lichidități în

⁴² Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții.

⁴³ Recomandarea CERS privind finanțarea în dolari americani a instituțiilor de credit (ESRB/2011/2).

dolari americani sistemului bancar și economiei în condiții de criză a pieței. Aceste măsuri au atenuat într-o anumită măsură preocupările legate de stabilitatea financiară.

Atât criza financiară din 2008, cât și perturbarea pieței din martie 2020 au oferit o ilustrare a acestor riscuri⁴⁴. În general, finanțarea transfrontalieră facilitează fluxul de credite în economia mondială. Cu toate acestea, fluxurile transfrontaliere devin mai volatile în timpul unei crize, întrucât instituțiile financiare tind să se grăbească să își refinanțeze pozițiile, să își majoreze lichiditățile disponibile și să reducă riscul de credit al contrapărții. La începutul pandemiei de COVID-19, având în vedere rolul dolarului american ca monedă mondială, din cauza recurgerii la dolarul american și a perturbării pieței repo din SUA, a devenit tot mai dificil și mai costisitor pentru instituțiile financiare din afara SUA să își refinanțeze operațiunile în dolari.

O mai mare utilizare a monedei euro în tranzacțiile internaționale, creșterea atractivității și a oportunităților investițiilor exprimate în euro, precum și apariția și consolidarea indicilor de referință pentru moneda euro pot reduce și mai mult vulnerabilitățile financiare ale întreprinderilor. Un prim pas în abordarea acestor preocupări ar fi studierea mai în detaliu a dependenței de operatorii financiari din afara UE și de finanțarea în valută, a factorilor determinanți relevanți și a vulnerabilităților sistemului financiar al UE. Comisia va mandata Autoritatea Bancară Europeană să realizeze un studiu privind dependența UE de operatorii financiari din afara UE și dependența băncilor de finanțarea în valută în 2021.

Asigurarea fluxului de capital și a unor servicii financiare cu țări terțe

Aplicarea extrateritorială a sancțiunilor unilaterale de către țările terțe a afectat grav capacitatea UE și a statelor sale membre de a promova obiectivele de politică externă, de a onora acordurile internaționale și de a gestiona relațiile bilaterale cu țările sancționate. Uneori, acțiunile unilaterale ale țărilor terțe au compromis comerțul legitim și investițiile întreprinderilor din UE în alte țări. În acest context, Germania, Franța și Regatul Unit au instituit, cu sprijin tehnic și financiar din partea serviciilor Comisiei și a Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE), Instrumentul de sprijinire a schimburilor comerciale (INSTEX), un vehicul cu scop special menit să faciliteze plățile aferente comerțului legitim dintre UE și Iran. Instrumentul a fost lansat în ianuarie 2019, iar alte cinci state membre (Belgia, Danemarca, Finlanda, Țările de Jos și Suedia) și Norvegia au aderat de atunci în calitate de acționari.

Comisia, împreună cu Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate („Înalțul Reprezentant”), va reflecta asupra celui mai adecvat mod de a proteja politica externă și interesele strategice ale UE, precum și întreprinderile și cetățenii UE de efectele aplicării extrateritoriale ilegale a sancțiunilor unilaterale impuse de țări terțe. În cadrul acestei discuții, Comisia va analiza, în strânsă coordonare cu SEAE, opțiunile de asigurare a fluxului neîntrerupt și sigur de servicii financiare esențiale între UE și partenerii săi comerciali și de protejare a operațiunilor legitime ale operatorilor UE, în deplină conformitate cu acordurile internaționale multilaterale și cu propriul cadru de sancțiuni al UE. În acest context, se vor explora modalități de îmbunătățire în continuare a eficacității unor instrumente precum INSTEX.

⁴⁴ *US dollar funding tensions and central bank swap lines during the COVID-19 crisis* („Tensiuni asupra finanțării în dolari americani și liniile de swap ale băncilor centrale în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19”), articol publicat în Buletinul economic al BCE, numărul 5/2020.

Acțiunea-cheie 9: Comisia va examina modalitățile prin care se poate asigura fluxul neîntrerupt de servicii financiare esențiale, inclusiv de plăți, cu entități sau persoane din UE care fac obiectul aplicării extrateritoriale a unor sancțiuni unilaterale aferente țărilor terțe.

5. CONSOLIDAREA PUNERII ÎN APLICARE ȘI A ASIGURĂRII RESPECTĂRII SANCTIUNILOR UE

Sanctiunile UE reprezintă un instrument-cheie utilizat pentru promovarea obiectivelor politicii externe și de securitate comune (PESC), prin intermediul cărora UE poate interveni, în special pentru a menține pacea și a consolida securitatea internațională. Prin urmare, acestea joacă un rol esențial în susținerea valorilor UE și în proiectarea influenței sale la nivel internațional. Punerea în aplicare și asigurarea respectării cu mai multă fermitate și celeritate a sancțiunilor UE, precum și o politică de protecție împotriva aplicării extrateritoriale ilegale a sancțiunilor impuse de către țările terțe în cazul operatorilor UE vor contribui la o mai mare deschidere, soliditate și reziliență la nivelul UE.

Consiliul Uniunii Europene, Înalțul Reprezentant și Comisia au prerogative diferite și complementare în ceea ce privește conceperea, punerea în aplicare și asigurarea respectării sancțiunilor UE⁴⁵, cu respectarea deplină a dreptului UE și a dreptului internațional. Consiliul decide cu privire la adoptarea, reînnoirea sau ridicarea sancțiunilor, pe baza propunerilor Înalțului Reprezentant. Comisia, împreună cu Înalțul Reprezentant, pune în aplicare aceste decizii în dreptul UE prin intermediul unor propuneri comune de regulamente ale Consiliului. În calitatea sa de gardian al tratatelor, Comisia supraveghează punerea în aplicare a sancțiunilor de către statele membre în temeiul TFUE. Cu toate acestea, punerea în aplicare nu este atât de uniformă la nivelul UE precum ar trebui să fie. Acest lucru creează denaturări pe piața unică, deoarece întreprinderile din UE, inclusiv filialele din UE ale unor societăți străine, pot eluda interdicțiile, precum și incertitudine în rândul operatorilor. Aplicarea inconsecventă subminează eficacitatea sancțiunilor și capacitatea UE de a se exprima la unison.

Prin aplicarea integrală și uniformă a sancțiunilor UE, la care se adaugă eforturi suplimentare de combatere a aplicării extrateritoriale ilegale a unor sancțiuni unilaterale impuse operatorilor UE de către țările terțe, va crește și mai mult ponderea strategică a UE prin: (i) creșterea credibilității UE ca putere de reglementare și (ii) menținerea integrității și a condițiilor de concurență echitabile ale pieței unice a UE.

Îmbunătățirea concepției și a punerii în aplicare a sancțiunilor UE

Sanctiunile UE trebuie să se axeze pe atingerea obiectivelor de politică ale UE, evitând, în același timp, eventualele consecințe nedorite. Comisia, în calitate de instituție responsabilă cu monitorizarea și coordonarea punerii în aplicare a sancțiunilor UE în temeiul TFUE, va contribui, începând din 2021, la evaluarea eficacității sancțiunilor UE. Această evaluare va consta în examinarea impactului economic al sancțiunilor asupra entităților care fac obiectul acestora, asupra structurii schimburilor comerciale dintre UE și țara în cauză, asupra întreprinderilor din UE și asupra furnizării de ajutor umanitar. Pe

⁴⁵ Consiliul Uniunii Europene adoptă sancțiunile UE printr-o decizie luată în unanimitate, în temeiul articolului 29 din Tratatul privind Uniunea Europeană, și printr-un regulament adoptat cu majoritate calificată în temeiul articolului 215 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

baza acestei evaluări, Comisia se va coordona cu Înalțul Reprezentant pentru a găsi soluții de îmbunătățire a eficacității regulamentelor UE în materie de sancțiuni.

În 2021, Comisia va efectua, de asemenea, o revizuire a practicilor care eludează și subminează sancțiunile, inclusiv a utilizării criptomonedelor și a criptomonedelor stabile. Rezultatele acestei revizuii vor sta la baza eventualelor propuneri legislative sau orientări de punere în aplicare începând din 2022.

Sancțiunile UE sunt cele mai eficace atunci când sunt puse la dispoziție rapid informații cu privire la impactul acestora. În 2021, Comisia va elabora o bază de date: Registrul consacrat schimburilor de informații privind sancțiunile. Acest lucru va permite raportarea promptă și schimbul de informații rapid între statele membre și Comisie cu privire la punerea în aplicare și la asigurarea respectării sancțiunilor. Comisia va lua în considerare posibilitatea de a obține informații specializate, inclusiv date colectate de agențiile și organismele UE. Comisia va lucra în coordonare cu Înalțul Reprezentant, după caz. În plus, Comisia va evalua necesitatea de a revizui obligațiile de raportare în vigoare pentru statele membre.

În paralel cu adoptarea prezentei comunicări, Comisia înființează un grup de experți format din reprezentanți ai statelor membre privind sancțiunile și extraterritorialitatea. Reprezentanții Serviciului European de Acțiune Externă sunt invitați să asiste la reuniunile grupului. Mandatul grupului va acoperi aspecte legate de punerea în aplicare tehnică a sancțiunilor UE și a Regulamentului (CE) nr. 2271/96 (Legea de blocare)⁴⁶. În plus, grupul va servi drept forum pentru continuarea lucrărilor privind reziliența UE la efectele aplicării ilegale a sancțiunilor unilaterale extraterritoriale impuse de țări terțe. Organizațiile neguvernamentale (ONG-urile) și societatea civilă pot fi invitate, după caz, pentru a se asigura că aspectele umanitare sunt în prim-plan.

Este necesară o mai bună coordonare cu privire la anumite chestiuni legate de sancțiunile transfrontaliere. În prezent, autoritățile statelor membre care se ocupă de cererile de autorizare din partea întreprinderilor sau a operatorilor umanitari din UE care își desfășoară activitatea în mai multe state membre nu sunt informate, de multe ori, cu privire la cererile paralele adresate altor autorități naționale sau la deciziile emise de acestea. Acest lucru ar putea duce la aplicarea necoordonată a sancțiunilor UE și la alegerea unei instanțe mai favorabile. Comisia va colabora cu statele membre pentru a institui un sistem de centralizare a notificărilor și a diseminării informațiilor între statele membre și pentru a contribui la coordonarea răspunsurilor statelor membre, în deplină conformitate cu repartizarea competențelor prevăzută în tratate.

Comisia va discuta, de asemenea, cu statele membre despre punerea în aplicare a sancțiunilor UE, pentru a asigura o abordare armonizată în această privință. Standardele aplicabile și bunele practici corespunzătoare ar putea constitui, de asemenea, un subiect de discuție în cadrul grupului de experți menționat mai sus.

În cele din urmă, UE este un furnizor principal de asistență pentru țările terțe. Comisia va colabora cu statele membre și cu partenerii săi internaționali pentru a garanta în continuare cele mai înalte niveluri de obligație de diligență necesare pentru a se asigura că fondurile UE și resursele economice, inclusiv garanțiile, sunt utilizate în deplină

⁴⁶ Regulamentul (CE) nr. 2271/96 al Consiliului din 22 noiembrie 1996 de protecție împotriva efectelor aplicării extraterritoriale a unei legislații adoptate de către o țară terță, precum și a acțiunilor întemeiate pe aceasta sau care rezultă din aceasta. (JO L 309, 29.11.1996, p. 1).

conformitate cu sancțiunile UE. Comisia este pregătită să colaboreze în continuare cu partenerii care trebuie să își sporească capacitatea în acest domeniu.

Acțiunea-cheie 10: În 2021, Comisia va dezvolta o bază de date – Registrul consacrat schimburilor de informații privind sancțiunile – care va permite raportarea și schimbul de informații rapid între statele membre și Comisie cu privire la punerea în aplicare și la asigurarea respectării sancțiunilor.

Acțiunea-cheie 11: În 2021, Comisia va colabora cu statele membre pentru a stabili un punct unic de contact pentru aspectele cu dimensiune transfrontalieră legate de asigurarea respectării normelor și de punerea în aplicare a sancțiunilor.

Acțiunea-cheie 12: Comisia va continua să se asigure că fondurile și resursele economice ale UE furnizate țărilor terțe, organizațiilor internaționale și instituțiilor financiare internaționale nu sunt utilizate cu încălcarea sancțiunilor UE. În special, va menține practica ce constă în ajungerea la un acord cu privire la dispoziții obligatorii din punct de vedere juridic cu partenerii care execută fondurile UE pentru a asigura conformitatea și va monitoriza punerea în aplicare a acestor dispoziții.

Supravegherea asigurării respectării armonizate a sancțiunilor UE

În calitate sa de gardian al tratatelor, Comisia monitorizează și strânge informații cu privire la posibilele încălcări ale dreptului UE de către statele membre. Pentru a aborda caracterul confidențial al informațiilor privind cazurile de încălcare a sancțiunilor UE și posibilele implicații pentru cei care raportează activități ilicite, Comisia va crea un instrument specific care să faciliteze raportarea anonimă.

În prima jumătate a anului 2022, Comisia va elabora o foaie de parcurs (care va include o serie de criterii și un calendar) pentru trecerea de la detectarea nerespectării sistematice a sancțiunilor UE la acțiuni în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene.

În cele din urmă, Comisia va colabora cu statele membre, inclusiv în cadrul grupului de experți privind sancțiunile și extrateritorialitatea, pentru a se asigura că sancțiunile naționale pentru încălcarea sancțiunilor UE sunt eficace, proporționale și disuasive.

Acțiunea-cheie 13: Comisia va institui un sistem specific care să permită raportarea anonimă a eludării sancțiunilor, inclusiv avertizarea în interes public. Acest sistem va oferi garanțiile de confidențialitate necesare.

Consolidarea instrumentelor existente pentru combaterea extrateritorialității și luarea în considerare a unora noi

În ultimii ani, anumite țări terțe au recurs în mai mare măsură la sancțiuni sau la alte măsuri de reglementare pentru a determina comportamentul operatorilor din UE, fie ei persoane fizice sau juridice. UE consideră că aplicarea extrateritorială de către țările terțe a măsurilor împotriva operatorilor UE contravine dreptului internațional. Aceste măsuri amenință integritatea pieței unice și a sistemelor financiare ale UE, reduc eficacitatea politicii externe a UE și exercită presiuni asupra comerțului legitim și a investițiilor, încălcând principiile de bază ale dreptului internațional.

Coordonarea strânsă susținută cu aliații și partenerii care împărtășesc aceeași viziune, pentru a alinia regimurile de sancțiuni în cea mai mare măsură posibilă, împiedică parțial adoptarea, de către țările terțe, a unor sancțiuni care diferă ca domeniu de aplicare sau substanță de cele ale UE și care sunt aplicate extrateritorial și operatorilor din UE.

Dialogul regulat și cooperarea în materie de sancțiuni cu partenerii terți, în special cu partenerii G-7, vor fi continuate de Înalțul Reprezentant și de Comisie, în conformitate cu competențele lor respective, pentru a asigura o mai bună aliniere a deciziilor privind sancțiunile și aspectele legate de punerea în aplicare și pentru a exprima eventuale preocupări cu privire la aplicarea extrateritorială a sancțiunilor țărilor terțe.

Actiunea-cheie 14: Consolidarea cooperării în materie de sancțiuni, în special cu partenerii G-7.

Legea de blocare este răspunsul unificat al UE la aplicarea extrateritorială a măsurilor de către țările terțe, în special a sancțiunilor secundare, în cazul operatorilor din UE⁴⁷. Pentru a-și valorifica potențialul, „legea de blocare” trebuie să facă parte dintr-o politică mai cuprinzătoare a UE de combatere a extrateritorialității, pentru care Comisia va institui următoarele măsuri pentru o mai bună utilizare a instrumentelor existente și pentru crearea de noi instrumente, după caz, prin:

- (i) adoptarea unor proceduri și norme mai clare pentru aplicarea articolului 6 (în special pentru a facilita recuperarea despăgubirilor solicitate de pârâți în întreaga UE);
- (ii) consolidarea măsurilor naționale menite să blocheze recunoașterea și executarea hotărârilor și a deciziilor străine pe baza măsurilor extrateritoriale enumerate (articolul 4);
- (iii) simplificarea procesului de prelucrare a cererilor de autorizare în temeiul articolului 5 al doilea alineat, inclusiv o revizuire a informațiilor solicitate;
- (iv) o eventuală implicare în procedurile străine pentru a sprijini întreprinderile și persoanele fizice din UE.

Atunci când va evalua impactul investițiilor străine directe în UE asupra securității și a ordinii publice⁴⁸, Comisia va lua în considerare, de asemenea, probabilitatea ca tranzacția să ducă la aplicarea extrateritorială ilegală a sancțiunilor adoptate de o țară terță în raport cu întreprinderea-țintă din UE. De exemplu, atunci când examinează preluarea controlului asupra întreprinderilor din UE de către un investitor străin, Comisia ar putea fi nevoită să evalueze, în cooperare cu autoritățile naționale ale statelor membre, dacă această situație ar face ca întreprinderea-țintă din UE să fie mai dispusă să respecte astfel de sancțiuni extrateritoriale, indiferent de țara care le-a impus. Prin urmare, un astfel de rezultat ar putea pune în pericol capacitatea întreprinderii-țintă din UE de a menține infrastructura critică în UE sau de a asigura securitatea și continuitatea aprovizionării cu factori de producție critici în UE.

Din punct de vedere istoric, legea de blocare a oferit un răspuns unificat al UE la aplicarea extrateritorială a sancțiunilor. Cu toate acestea, proliferarea unor astfel de sancțiuni necesită o dezbatere mai aprofundată cu privire la adoptarea unor posibile

⁴⁷ Dispozițiile sale cele mai importante anulează efectele în UE ale unei hotărâri pronunțate de o instanță judecătorească și ale oricărei decizii a unei autorități administrative bazate pe respectivele sancțiuni extrateritoriale (articolul 4); le interzic persoanelor din UE să respecte o serie de sancțiuni extrateritoriale, cu excepția cazului în care sunt autorizate în acest sens (articolul 5) și le permit persoanelor din UE să obțină în instanță despăgubirile cauzate de respectivele sancțiuni extrateritoriale (dispoziția privind recuperarea) (articolul 6).

⁴⁸ Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune, JO L 79I, 21.3.2019, p. 1) („Regulamentul privind examinarea investițiilor străine directe”).

măsuri suplimentare pentru a spori gradul de descurajare și, dacă este necesar, pentru a le contracara. Comisia va lansa o reflecție generală cu privire la opțiunile de politică pentru modernizarea setului de instrumente de care dispune UE pentru a contracara efectele aplicării extrateritoriale ilegale a sancțiunilor unilaterale adoptate de către țări terțe asupra persoanelor și entităților din UE. Pe lângă faptul că va reflecta asupra unei modificări menite să consolideze „legea de blocare”, axată pe măsuri de retorsiune care nu au legătură cu comerțul, Comisia va lua în considerare adoptarea de noi instrumente menite să protejeze operațiunile legitime ale operatorilor UE în temeiul legislației UE. Părțile interesate vor fi implicate, după caz.

În paralel, Comisia lucrează la o revizuire a politicii sale comerciale⁴⁹ și va prezenta o propunere de descurajare și contracarare a acțiunilor coercitive ale țărilor terțe până cel târziu în cel de al patrulea trimestru al anului 2021 (sau mai devreme, dacă va fi necesar)⁵⁰.

Acțiunea-cheie 15: Comisia va lua în considerare opțiuni de politică suplimentare pentru a descuraja și a contracara în continuare aplicarea extrateritorială ilegală a sancțiunilor unilaterale adoptate de către țările terțe în cazul operatorilor din UE, inclusiv o posibilă modificare a Regulamentului (CE) nr. 2271/96.

6. CONCLUZIE

Comisia întreprinde un set coerent de acțiuni menite să consolideze autonomia strategică deschisă a UE pentru a-și spori capacitatea de a promova și a apăra multilateralismul bazat pe norme și de a dezvolta relații bilaterale reciproc avantajoase, protejându-se totodată de practicile neloiale și abuzive.

Comisia va întreprinde toate acțiunile menționate mai sus pentru a spori reziliența economiei UE și a infrastructurilor pieței financiare din UE. Comisia va contacta țările terțe partenere pentru a încuraja utilizarea monedei euro, pentru a promova statutul monedei euro ca monedă internațională de referință în sectoarele comerțului, energiei și mărfurilor, pentru a consolida punerea în aplicare și asigurarea respectării sancțiunilor UE și pentru a proteja operatorii UE împotriva aplicării extrateritoriale ilegale a măsurilor adoptate de țările terțe.

Aceste domenii de acțiune sunt interconectate și complementare, iar succesul consolidării poziției UE în aceste domenii va depinde de multe părți interesate din sectorul public și din cel privat, în special de Parlamentul European, Consiliul UE și BCE. Comisia invită toți acești actori să se alăture acestei strategii în beneficiul eficacității Uniunii la scară mondială și al economiei și sectorului său financiar în general. Comisia va monitoriza în permanență aceste acțiuni, iar în 2023 va analiza situația rezultatelor obținute în ceea ce privește punerea în aplicare.

⁴⁹ O politică comercială reînnoită pentru o Europă mai puternică, notă de consultare din 16 iunie 2020. Disponibilă la adresa https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/june/tradoc_158779.pdf

⁵⁰ Scrisoare de intenție adresată președintelui David Maria Sassoli și cancelarului Angela Merkel, 16 septembrie 2020, disponibilă la adresa: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/state_of_the_union_2020_letter_of_intent_ro.pdf
A se vedea, de asemenea, programul de lucru al Comisiei pentru 2021, disponibil al adresa: https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_en